

slovečega Farinato; in Vergilij meni: tudi ta tiha želja se ti izpolni. — V. 20, 21: t. j. da malo govorim ali pa celo molčim, si vzrok ti sam, ki si mi o neki priliki dal znamenje, naj kar molče pozdravim božjega sla (IX., 86, 87), o drugi priliki pa me zavrnil, češ da naj nikar prezgodaj ne vprašujem stvari, ki jih bom itak kmalu videl (III, 76 nsl) — V. 22: Toskanec-Florentinec; kajti Toskansko je pokrajina Italije z glavnim mestom Florenco. — V. 32: da Farinata... Farinata degli Uberti, florentinski plemenitaš (Ubertijevci so trdili, da izvirajo prav od starega Katiline!) je bil glava gibelincev ter je dvakrat potolkel gvelfe (katerih pristaši so bili tudi Dantejevi dedje), prvič l. 1248., drugič l. 1260. pri rečici Arbiji; a dočim so drugi gibelinci po tej bitki svetovali, naj bi vdrli v Florenco in jo do tal podrli, se je plemeniti Farinata edini uprl. Umrl je l. 1264. Neki letopisec ga tako-le slika: „Bil je velike rasti, junaških potez v obrazu, koščen, resnega vedenja, vojaško-dostojanstven, v pogovoru vljuden, zelo bistroumen pri posvetovanjih, drzovit, neumoren v vojski.“ Kakor Ciacco je bil vdan uživanju in ni veroval, kakor se sporoča, v posmrtno življenje. — V. 41: Kakor od nevolje (quasi sdegno) v peklu so vsi slabe volje, dočim bomo videli že v vicah in seve tembolj v raju največjo prijaznost do prisleca. — V. 42: Kdo so bili tvoji dedje?... Dva politična nasprotnika si stojita tako blizu! Dasi Dante ve, da bo Farinata vznevoljen, če mu imenuje svoje dede (gvelfovce), mu vendar pove vse po pravici in resnici. — V. 45: kot tak, ki se hoče nečesa spomniti. — V. 50: gvelfovci so si priborili vrnitev v Florenco dvakrat, l. 1250. in l. 1266.; gibelinci pa so, izgnani l. 1266., ostali v prognanstvu. — V. 52: Senca, ki se med tem pogovorom dvigne iz iste rakve, je Cavalcante Cavalcanti, bogat florentinski plemenitaš gvelfovske stranke, ki so mu pa tudi očitali, da je tajil neumrljivost duše. Njegov velenadarjeni sin Guido, sloveč kot pesnik in učenjak, je bil Farinatov zet in Dan-

tejev najboljši prijatelj. — V. 61: t. j. ne prihajam samovoljno kot vsiljivec; privedel me je pesnik Vergilij, ki pa vašemu Gvidu najbrže ni ugajal (kot pesnik!); brž mesto najbrž, brzkone, bržčas. — V. 79, 80: ki je nam kneginja, t. j. Prozerpina, soproga Plutona, podzemskega boga; zamenjavali so jo pogosto z Diano (= Luno). Pomen teh vrstic je: preden bo minulo 50 mesecev (= preden se bo luna 50 krat izpremenila), boš tudi ti pregan iz domovine in potem boš videl, kako težka je ta umetnost, t. j. kako težko je vrniti se iz pregnanstva. Res so Danteja pregnali politični nasprotniki čez štiri leta in dva meseca; vrnil se ni več. — V. 83, 84: t. j. zakaj so vsi zakoni gvelfovcev nam gibelincem tako sovražni? — V. 91: ki bi se bil okanil, t. j. ki bi se bil vzdržal. — V. 109: Dante se kesa, zakaj ni drugi senci, Cavalcantiju, takoj odgovoril; krivo je bilo njegovo preišljevanje, kako mrtveci vedo prihodnje reči, sedanjih pa ne. — V. 119: Friderik II., nemški cesar Hohenstavef, umrl l. 1250. Vsestransko nadarjen in za tisti čas izredno izobražen mož; a ker je preveč občeval z Židi in Saraceni (Arabci, mohamedanci), so ga sumili krivoverstva; v verskem oziru je bil indiferentist in materialist, kot vladar in človek bolj sultan kot cesar zapadni (harem). Cerkvi je bil ves čas nasproten. — V. 120: Kardinal Ottaviano degli Ubaldini. Cerkvi nasproten in gibelinsko (liberalno!) misleč duhovnik, ki je rekel o neki priliki: Če sem imel dušo, sem jo že davno pogubil za gibelince (nasprotnike papeštva). Bil je škof v mestu Bologna in kar splošno nazivan „il cardinale“; zato tudi Dante ne pristavlja drugega imena. — V. 122: o besedi, t. j. o napovedi pregnanstva. — V. 126: t. j. povedal sem mu, da me boli prerokba pregnanstva. — V. 129 nsl.: t. j. zazdaj glej predse v globino in preišljaj trpljenje pogubljenih; a kmalu boš gledal v obličje svoji Beatriči, ki te bo peljala v raj, kjer boš iz ust svojega deda Cacciaguida izvedel svojo prihodnost. (Dalje.)

Solnčno jutro.

Zložil G. Koritnik.

Jutro je... Solnce se zliva z višav,
plamen krvavi žari na iztoku,
valčki šumljajo v srebrnem potoku
novemu jutru veseli pozdrav —
v solncu kot v kroni blesteči rubini
rdé sivi vrhunci v nebeški višini.

Jutro je, solnce... Kako nam žare
mlade oči, kri v licih nam polje,
čili, spočiti hitimo na polje,
v ognju hotenja nam grudi kipe —
hočemo, hočemo kakor vihar,
ki smo pogumni in židane volje!

Zemlja se stresa pod temi koraki,
megle prše se, jasne se oblaki,
sije nam solnce, naš ljubljani car,
zemlja domača, ne boš več sirota,
v tebe iztekajo naša se pota,
duše trpeče odpor in vihar...

Bodi pozdravljeno, jutro prostosti,
ogelj krvavi iztočnih gora —
znamenje boja, kipenje mladosti,
volja jeklena in plamen srca,
v jutranjem solncu izkalimo meče —
misli pogumne in cilje blesteče!

